

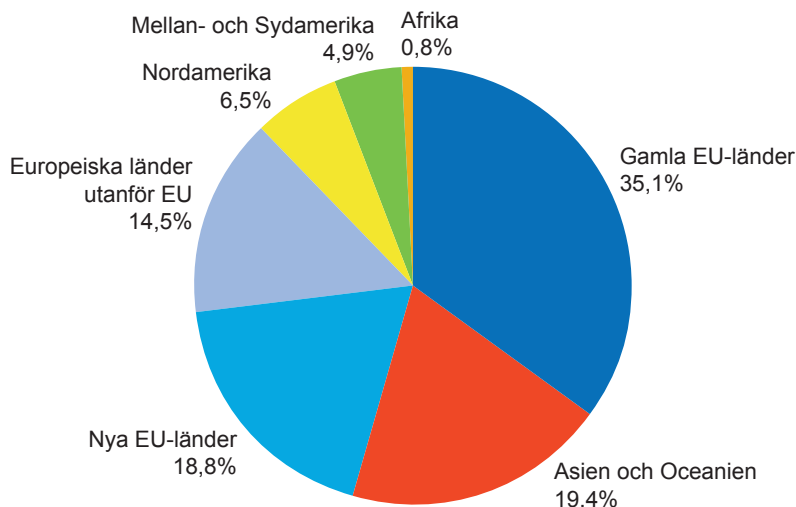

Högst 6 uppgifter får besvaras. Uppgifterna bedöms efter skalan 0–6 poäng, förutom jokeruppgifterna som är mer krävande än de andra uppgifterna och som är markerade med ett +. De bedöms efter skalan 0–9 poäng. I uppgifter med flera moment, till exempel a-, b- och c-moment, kan maximiantalet poäng för enskilda undermoment meddelas för sig.

1. Vad avses med tredelning av makten, och på vilket sätt förverkligas tredelningen i Finland?
2. Enligt Inrikesministeriets publikation *Årsöversikt över migrationen 2010* bodde det 91 000 utländska medborgare i Finland år 2000, medan antalet var nästan 168 000 i slutet av år 2010.
 - a) Vilka olika skäl finns det till denna förändring i antalet utländska medborgare? (3 p.)
 - b) Hur kan man få finskt medborgarskap? (3 p.)
3. Vilka faktorer påverkar räntorna på bostadslån som beviljas av finländska banker?
4. Figuren nedan (publicerad 9.6.2011) visar hur anställda vid finländska företags dotterbolag utomlands var placerade år 2009. Fördelningen anges i procent per landgrupp. Med ”nya EU-länder” avses stater som anslöt sig till Europeiska unionen åren 2004 och 2007.

Varför investerar finländska företag utomlands, och vilka faktorer har lett till att deras verksamhet är fördelad i världen på det sätt som figuren visar?

Anställda vid dotterbolag utomlands per landgrupp 2009

5. Janne och Nina lät nyligen renovera sitt kök. De gjorde upp ett skriftligt avtal med köksföretaget om ett totalpris för den nya köksinredningen och monteringen på 15 000 euro. Dessutom revs en mellanvägg i köket, vilket föranledde extra kostnader. Dessa kostnader gjordes det inte upp något avtal om, utan köksföretaget lovade återkomma till saken efter avslutat arbete. Köket blev färdigt en månad senare än avtalat, och dessutom fick Janne och Nina utöver den överenskomna räkningen en tilläggsräkning på 6 000 euro för extra rivnings- och ombyggnadsarbeten som utförts av en underleverantör.

Hur borde Janne och Nina gå tillväga om de anser sig ha blivit lurade? Vilka medel kan en konsument använda för att trygga sina rättigheter?

6. En central princip i den finländska lagstiftningen är att den ska skydda den svagare parten. På vilket sätt kommer denna princip till synes i den lagstiftning som gäller anställningsförhållanden, handel och familj?
7. Nedan kan du läsa två dokument där en eventuell utveckling mot en europeisk federation diskuteras.

”Sammanslagningen av kol- och stålproduktionen kommer omedelbart att möjliggöra upprättandet av en gemensam grundval för ekonomisk utveckling [i Europa] som ett första steg mot en europeisk federation – – – Genom att slå samman basproduktionen och inrätta en ny hög myndighet, vars beslut är bindande för Frankrike, Tyskland och övriga länder som ansluter sig, kommer detta förslag att skapa de första konkreta grundvalarna för en europeisk federation som är oundgänglig för att bevara freden.”

Utdrag ur en deklARATION av Frankrikes utrikesminister Robert Schuman år 1950

Några av [Europeiska] unionens grundare tänkte sig att USA skulle kunna utgöra en förebild för unionen. Men Amerikas historia är en helt annan än Europas historia. – – – Jag vill att vi arbetar mer intensivt för sådana saker som vi kan göra bättre tillsammans än ensamma. Europa blir starkare när vi gör det, oberoende av om det är fråga om handel, försvar eller våra relationer till den övriga världen. Ett närmare samarbete kräver dock inte att makten koncentreras till Bryssel eller att beslutsfattandet sköts enbart av ett tjänstemannamaskineri. – – – Vi vill självfallet ha ett mer enhetligt Europa som upplever att det har en gemensam uppgift, men vi måste bevara våra olika traditioner, våra parlamentariska strukturer och vår nationella stolthet över vårt eget land; de har utgjort källan för Europas livskraft genom århundradena.

(Svensk översättning: SEN)

Utdrag ur ett tal av Storbritanniens premiärminister Margaret Thatcher år 1988

- a) Jämför citatens syn på fördelar och nackdelar när det gäller utvecklingen av en europeisk federation. (3 p.)
- b) Vilka drag i Europeiska unionens nuvarande förvaltning kan betraktas som federalistiska? (3 p.)

8. Vilken är riksdagens roll vid beredningen av och beslutsfattandet i ärenden som gäller Europeiska unionen?
- +9. Tabellen nedan visar vilka länder som hade den största bruttonationalprodukten i världen år 2009 och vilka länder som enligt en prognos kommer att ha den största bruttonationalprodukten år 2050.

2009	2050
1. USA	1. Kina
2. Kina	2. Indien
3. Japan	3. USA
4. Indien	4. Brasilien
5. Tyskland	5. Japan
6. Ryssland	6. Ryssland
7. Storbritannien	7. Mexiko
8. Frankrike	8. Indonesien
9. Brasilien	9. Tyskland
10. Italien	10. Storbritannien
11. Mexiko	11. Frankrike
12. Spanien	12. Turkiet

<www.guardian.co.uk/news/datablog/2011/jan/07/gdp-projections-china-us-uk-brazil, 7.1.2011>. Hämtat 7.9.2011.

- a) Vilka centrala förändringar i förteckningen över de länder som har den största bruttonationalprodukten kan enligt prognosen väntas under perioden 2009–2050? (3 p.)
- b) Vilka faktorer och utvecklingstrender talar för att prognosen kommer att slå in, och vilka omständigheter kan bidra till att den inte slår in? (6 p.)

- +10. Nedan återges uppgifter från Statistikcentralen om riksdagsvalet 2011. Siffrorna visar procentfördelningen i fråga om ålder, kön och inkomster (enligt de beskattningsbara inkomsterna i statsbeskattningen) bland röstberättigade, kandidater och invalda.
- På vilket sätt var olika åldersgrupper över- eller underrepresenterade bland kandidaterna och de invalda i riksdagsvalet? (2 p.)
 - Vilka är orsakerna till att ålders-, köns- och inkomstfördelningen bland kandidaterna och de invalda är annorlunda än bland de röstberättigade generellt? (3 p.)
 - Diskutera vilken inverkan riksdagsledamöternas sociala bakgrund har när det gäller beslutsfattandet och tillämpningen av demokratin. (4 p.)

Åldersstrukturen bland röstberättigade, kandidater och invalda (%)

	18–29	30–39	40–49	50–59	60–
Röstberättigade	18,5	14,7	16,7	17,8	32,3
Kandidater	15,5	19,1	25,3	22,7	17,4
Invalda	5,0	19,5	33,0	28,5	14,0

Könsfördelningen bland röstberättigade, kandidater och invalda (%)

	Män	Kvinnor
Röstberättigade	48,4	51,6
Kandidater	61,0	39,0
Invalda	57,5	42,5

Röstberättigades, kandidaters och invaldas fördelning enligt beskattningsbara inkomster i statsbeskattningen (%)

	–9 707 euro	9 708–17 016 euro	17 017–25 995 euro	25 996–36 333 euro	36 334– euro
Röstberättigade	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Kandidater	16,0	12,6	12,4	16,4	42,6
Invalda	2,5	1,5	2,5	5,0	88,5